

Сучасні тенденції досліджень тваринного та рослинного світу

ЛІСОТИПОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОЧІРНЬОГО ЛІСОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА «СЯЙВО», СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЧОГО КООПЕРАТИВУ «ОЗЕРСЬКИЙ» СЕЛА ОЗЕРО, ВОЛОДИМИРЕЦЬКОГО РАЙОНУ, РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*Яна Вікторівна Бадига
студентка бакалаврату кафедри біології
спеціальності «Біологія»*

*Олександр Вікторович Пархоменко
канд. біол. наук, доцент кафедри біології
факультету природничо-географічної освіти та екології
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова,
м. Київ, Україна*

Ліси є головним природним багатством країни. Вони займають одне з найважливіших місць у народному господарстві, відіграють водозахисні, водо-і кліматорегулюючі функції, мають значення в розвитку мисливських господарств, рекреації і туризму.

Лісогосподарське підприємство «Сяйво» сільськогосподарського виробничого кооперативу «Озерський» села Озеро, Володимирецького району, Рівненської області знаходиться в Східноєвропейській (сарматській) провінції хвойно-широколистяних та широколистяних лісів, Поліській підпровінції хвойно-широколистяних лісів, а саме в Західнополіському окрузі дубово-соснових, соснових, грабово-дубових лісів, заплавної луки та евтрофних боліт [1].

Формування флори досліджуваної території відбувалось у льодовиковий і післяльодовиковий період. На флористичному складі рослинного покриву позначилося також проміжне положення досліджуваної території між Західною та Східною Європою. Тому флора включає як західноєвропейські, так і східноєвропейські види.

ДП „Володимирецький лісгосп”, до якого безпосередньо входить ДЛГП «Сяйво» має площу 88,5 тис. га, що складає 13 % від загальної площі області. Це, в свою чергу, є найбільшою площею у всій Рівненській області [2].

Видовий склад лісів є одним із важливих показників лісового фонду. Ґрунтово-кліматичні умови Рівненської області зумовили різноманітний породний склад лісів регіону. Найбільшу частку займають хвойні деревостани (65,8%), м'яколистяні ліси займають 23,6% площі, а твердолистяні – 10,6% (рис. 1).

Найпоширенішими видами на території досліджуваного району є: сосна звичайна (*Pinus sylvestris* L.) (53%), дуб звичайний (*Quercus robur* L.) (2,8%), береза повисла (*Betula pendula* Roth.) (13,4%), вільха чорна (*Alnus glutinosa* (L.) Gaerth.) (14,4%), ялина європейська (*Picea abies* L.) (0,4%), граб звичайний (*Carpinus betulus* L.) (0,2%).

Розподіл площ лісів за групами віку є одним із найважливіших показників лісового фонду для оцінки потенціалу лісових ресурсів. Вікові фази: молодняки (20-40 років), середньовікові (41-60), пристигаючі (61-80), стиглі (81-100), перестійні (понад 100 років). Ця класифікація базується на умовах росту та розвитку дерев [3].

Рис.1. Структура лісів за групами порід.

У межах досліджуваного району найпоширенішими серед хвойних дерев є такі вікові групи: середньовікові, пристигаючі та молодняки II групи. Серед твердолистяних – середньовікові, пристигаючі та стиглі, і серед м'яколистяних – також середньовікові, пристигаючі та стиглі (табл. 1) [2].

Середній вік деревостану району дослідження становить: хвойні – 61 рік, твердолистяні – 71 рік, м'яколистяні – 45 років.

Таблиця 1.

Розподіл деревних порід за віковими структурами серед різних груп дерев (у %)

Вікові групи	Хвойні (%)	Твердолистяні (%)	М'яколистяні (%)
Молодняки I групи	9,6	5,3	6,3
Молодняки II групи	13,9	9,3	10,7
Середньовікові	44,6	57	41,9
Пристигаючі	20,4	12,1	20,6
Стиглі	11,2	12,7	18,6
Перестійні	0,3	3,6	1,9

Проаналізувавши запас деревини області станом на 2020 рік, зазначимо, що найбільше хвойних дерев (72%), твердолистяних і м'яколистяних суттєво менше – 10% і 18% відповідно [2].

Серед хвойних найбільша частка припадає на сосну звичайну - 99,1%, решта порід становить лише 0,9 %. Запас твердолистяних представлений здебільшого дубом звичайним (86,3%), грабом звичайним (8%) та невелику частку також має ясен звичайний (4,4%). Серед м'яколистяних найбільше берези повислої (53,4%) та вільхи чорної (44,4%) [2].

Щороку в лісогосподарському господарстві проводиться санітарна вирубка задля забезпечення покращення санітарного стану лісу (табл. 2). Санітарна вирубка відбувається у відповідність до закону України «Про затвердження Санітарних правил в лісах України» [4]. Вирубка дерев відбувається суцільна (130, 2 га) або вибіркова (1464 га). Найбільше вирубується дерев хвойних порід.

Таблиця 3.

Площа санітарних рубок у лісовому фонді

Група порід	Санітарні рубки, га	
	Суцільні	Вибіркові
Хвойні	124,7	1264,5
Твердолистяні	2,5	66,0
М'яколистяні	3,0	103,5
УСЬОГО	130,2	1461,0

В господарстві також турбуються і про лісовідновлення шляхом посадки, посіву або сприянню природного відновлення лісу. Найбільше підлягає відновленню сосна звичайна (1642,5 га), а найменше – дуб червоний та вільха чорна (0,9 га та 1,8 га відповідно). Разом за останні 15 років було відновлено 1909,2 га лісу.

Список використаних джерел

1. Брадїс Є.М., Андрїєнко Т.М. Полїська пїдпровїнцїя //Геоботанїчне районування Української РСР. – К.: Наук., думка, 1977. – С. 73-136.
2. Закон України “ Про затвердження Санїтарних правил в лїсах України “ від 27 липня 1995 р. № 555, Київ.
3. Погребняк П. С. //Общее лесоводство. – М.:, 1968. – С. 46-151.
4. Чабанчук В.Ю. //Еколого- географїчний аналіз лїсових ландшафтїв Рївненської областї. – Луцьк. 2019. – С. 59-138.